

PAMIĄTKI TURYSTYCZNE Z KARKONOSZY

ZE ZBIORÓW STEFANA KAYSERA

Zamek na Chojniku, początek XX w.

MUZEUM SPORTU I TURYSTYKI

Instytucja Kultury Samorządu Województwa Dolnośląskiego

Karpacz, październik–grudzień 2007

PAMIĄTKI TURYSTYCZNE Z KARKONOSZY

*Pozdrowienia ze Śnieżki
szkło, początek XX w.*

*Schronisko ks. Henryka
szkło, początek XX w.*

*Śnieżka
szkło, początek XX w.*

*Karkonosze, Wodospad Kamieńczyka
szkło, początek XX w.*

Z E Z B I O R Ó W S T E F A N A K A Y S E R A

W Muzeum Sportu i Turystyki w Karpaczu eksponowana jest wystawa pamiątek turystycznych z Karkonoszy ze zbiorów Stefana Kaysera z Wrocławia. Składa się na nią zbiór dawnych obiektów szklanych: szklanek, kufli, pucharów, kieliszków, buteleczek, wazoników z motywami górskimi, wodospadami, zamkami, schroniskami. Ciekawy jest też zbiór czarno - białych fotografii z końca XIX wieku, na których oglądać można najbardziej atrakcyjne dla dawnego wędrowca miejsca tych górach: szczyt Śnieżki, wodospady: Kamieńczyka i Szklarki, Wielki i Mały Staw, zamek na Chojniku. Poza tym jest też wiele innych interesujących pamiątek godnych obejrzenia.

Dzisiaj dokładnie nie wiemy, kiedy w Karkonoszach pojawiły się pierwsze pamiątki sprzedawane ówczesnym wędrowcom, którymi najczęściej byli kuracjusze przyjeżdżający do pobliskich ciepłych źródeł w Cieplicach Śląskich. W samym kurorcie wczasowicze kupowali szklane czy też ceramiczne kubki do picia wody mineralnej, malowane w różnorodne motywy górskie czy roślinne.

Zauroczeni pięknymi górami, których wspaniała panorama rozciągała się z pobliskiego uzdrowiska, wyruszali na dalekie górskie wędrowniki, by samemu wejść na sam wierzchołek najwyższej góry. Na pamiątkę brali kawałek znalezionego przy drodze nietypowego kamienia, urwany kwiat górski, a dopiero wiele lat później już bardzo typową pamiątkę wytworzoną przez miejscowych lub regionalnych twórców. W zależności od zamożności była to mniej lub bardziej wartościowa rzecz, która przywożona do domu przypominała o wyprawie w góry i zdobyciu szczytu Śnieżki.

*Kościół Wang
szkło, początek XX w.*

*Śnieżka
szkło, początek XX w.*

ZE ZBIORÓW STEFANA KAYSERA

*Schronisko Nad Małym Stawem
II połowa XIX w.*

Mieszkańcy tych terenów sami przekonali się, że można uzyskiwać i to nawet niezłe, dodatkowe dochody wytwarzając okazjonalne pamiątki. Produkowali więc souveniry charakterystyczne dla danego okresu czasu zgodnie z panującą ówczesnie modą. Były to zarówno rzeczy użyteczne w gospodarstwie domowym, jak i wyroby pamiątkarskie wykonane z drewna, papieru, kości, metalu itp. Od początku XIX wieku zaczęło rozwijać się pamiątkarstwo, by na przełomie XIX i XX wieku stać się już prawdziwym przemysłem, w którym zatrudnionych było wiele osób.

Sprzedawano także grafiki z charakterystycznymi widokami tych okolic, najpierw tylko tłoczone a potem już kolorowane. W Kowarach miejscowi twórcy produkowali miedzioryty, które sławiły te góry w całej Europie. Kiedy pojawiła się fotografia czarno - biała, to ona szybko stała się nową, wielką atrakcją w dziale pamiątkarskim. Produkowano więc tysiące zdjęć Karkonoszy ukazujących najbardziej atrakcyjne miejsca; panoramy górskie, wodospady, grupy skalne, potoki, budy pasterskie położone w górach a później już schroniska górskie itp. Z biegiem lat zbieranie dawnych pamiątek stało się pasją wielu kolekcjonerów, a że do naszych czasów zachowało się ich niewiele, dlatego są dzisiaj szczególnie cenione.

Zbigniew Kulik

Fot. Zbigniew Kulik

Stefan Kayser

Aktor Wrocławskiego Teatru Pantomimy, kolekcjoner.

W Muzeum Sportu i Turystyki w Karpaczu przygotował i prezentował dwie wystawy:

- „Henryk Tomaszewski – życie i twórczość – fragmenty” – 2003 r.
- „Zabawki inspirowane zbiorami H. Tomaszewskiego” – 2006 r.

Muzeum Sportu i Turystyki w Karpaczu

Instytucja Kultury Samorządu Województwa Dolnośląskiego
www.muzeumsportu.neostrada.pl e-mail: muzeumsportu@dolnyslask.pl
58-540 Karpacz, ul. Kopernika 2, tel./fax 075 76 19 652